

RDA / nr. 2016/039
Bestemd voor MS
Ontvangstdatum 0/3/16

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Secretaris Raad voor Dierenaangelegenheden
De heer ir. M.H.W. Schakenraad
Postbus 20401
2500 ER DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro en Natuur
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000
T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
drs. P.L.F. Bours

T 070 378 4817
F 070 378 6153
p.l.f.bours@minez.nl

Datum 08 MRT 2016
Betreft Zienswijze aanpak verbeteren welzijn paarden op paardenmarkten middels actualisering huidig paardenprotocol

Ons kenmerk
DGAN-DAD / 16021034

Geachte heer Schakenraad,

Er bestaat al langere tijd maatschappelijke weerstand tegen paardenmarkten die deel uit maken van voor paarden stressvolle evenementen zoals kermissen en jaarmarkten. Daarnaast blijken ook nog steeds incidenteel op paardenmarkten welzijnsnormen van de Wet dieren en het Besluit houders van dieren te worden overtreden.

Ook richting de Tweede Kamer heb ik aangegeven dat incidenten niet altijd kunnen worden voorkomen maar dat het risico erop zoveel mogelijk kan en moet worden geminimaliseerd en dat een dusdanige ontkoppeling van paardenmarkten en evenementen dient plaats te vinden zodat de paarden er geen hinder van ondervinden. De betrokken partijen zouden zelf in staat moeten zijn om het welzijn van de dieren te waarborgen, misstanden te voorkomen en het risico op incidenten te minimaliseren.

Daarnaast is er maatschappelijke ophef over het toestaan door organisatoren van markten, keuringen en tentoonstellingen van de aanwezigheid van paarden met gecoupeerde staarten, een in Nederland verboden ingreep.

Middels actualisatie van het bestaande protocol moet het mogelijk zijn de ontkoppeling in de praktijk vorm te geven en het risico op incidenten te minimaliseren.

Het bestaande paardenprotocol is door de organisatoren van de grotere paardenmarkten in samenwerking met de Sectorraad Paarden, de Dierenbescherming en de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) opgesteld als eerste aanzet om het welzijn van paarden op de paardenmarkten te verbeteren.

Ook voor de betrokken gemeenten ligt hier een taak. Alvorens een paardenmarkt georganiseerd mag worden, dient de gemeente een vergunning te verstrekken. In deze vergunning kunnen binnen de kaders van de APV verordening aanvullende voorwaarden worden opgenomen waarmee ook van de zijde van de gemeente het

risico op incidenten tijdens een markt kan worden geminimaliseerd en de naleving kan worden vergroot.

Van belang hierbij is het opstellen van de juiste waarborgen die onderdeel uit kunnen gaan maken van de vergunning. In de bijlage heb ik een overzicht opgenomen van op markten van toepassing zijnde regelgeving die in de vorm van randvoorwaarden uitgewerkt dient te worden. De van toepassing zijnde regelgeving heb ik als bijlage bijgesloten.

Verzoek

Hierbij vraag ik de Raad zijn zienswijze te geven over:

1. Protocol Paardenmarkten

Naar mijn mening moet het huidige protocol geactualiseerd worden. De actualisatie zou voldoende waarborgen moeten bieden voor:

- a. een dusdanige ontkoppeling van paardenmarkten met stressvolle evenementen zodat paardenmarkten geen deel meer uitmaakt van stressvolle evenementen en de paarden hier geen hinder (stress) meer van ondervinden;
- b. het zoveel mogelijk beperken van risico's op incidenten op paardenmarkten.

Uitgangspunt hierbij is de van toepassing zijnde welzijnsregelgeving die ik als bijlage heb bijgesloten. Ik verzoek u uw zienswijze over het protocol en voorstellen tot eventuele aanpassingen zo veel mogelijk in samenwerking met de marktorganisaties van de 5 gemeenten met de grootste paardenmarkten (Hedel, Barneveld, Zuidlaren, Elst, Bemmelen), de Sectorraad Paarden, de Dierenbescherming, de KNMvD en Eyes on Animals op te stellen.

2. Implementatie randvoorwaarden door Gemeenten

Ik verzoek u vervolgens in overleg te treden met de betrokken gemeenten over de wijze waarop de opgenomen waarborgen (c.q. het beoogde nieuwe protocol) onderdeel gaan vormen van de door de gemeenten af te geven paardenmarktvergunningen waarbij de nadruk eerst ligt op afspraken met de hierboven genoemde 5 gemeenten.

Ik verzoek u het onderdeel "Actualisatie protocol" indien mogelijk voor de zomer op te leveren en het voorstel over de afspraken met gemeenten in het najaar.

Vriendelijke groet,

Martijn van Dam
Staatssecretaris van Economische Zaken

Bijlage

Hieronder volgt een overzicht van op markten van toepassing zijnde regelgeving die in de vorm van randvoorwaarden uitgewerkt dient te worden in het protocol en vergunning. Het betreft de Wet Dieren (WD), het Besluit houders van dieren (Bhvd) en de Transportverordening (Tv):

1. Art. 2.1 (WD) Dierenmishandeling: Het is verboden zonder redelijk doel of met overschrijding van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.
2. Art 2.8 1^e lid onder a (WD) en art 2.16 derde en vierde lid (WD): Het is verboden lichamelijke ingrepen te verrichten en met dieren waarbij een verboden ingreep is uitgevoerd deel te nemen of toe te laten aan een tentoonstelling of keuring.
3. Art 1.6 eerste lid (Bhvd): De bewegingsvrijheid van een dier wordt niet op zodanige wijze beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht.
4. Art 1.6 tweede lid (Bhvd): Een dier wordt voldoende ruimte gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.
5. Art 1.6 derde lid (Bhvd): Een dier wordt indien het niet in een gebouw worden gehouden, bescherming geboden tegen slechte weersomstandigheden.
6. Art. 1.7 a (Bhvd): Degene die een dier houdt, draagt er zorg voor dat het dier wordt verzorgd door een persoon die beschikt over de voor die verzorging nodige kennis.
7. Art 1.7 b (Bhvd): Degene die een dier houdt, draagt er zorg voor dat het dier slechts onder de hoede wordt gesteld van een persoon die kennelijk tot de verzorging in staat is.
8. Art 1.7 c (Bhvd): Een dier dat ziek of gewond is, wordt onmiddellijk op passende wijze verzorgd.
 - a. Art 2.2 6^e lid Wet Dieren: Vervolgens geldt dat een ieder een hulpbehoevend dier de nodige zorg biedt.
 - b. Art 2.2 8^e lid Wet Dieren: Het is houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden.
9. Art. 1.7 e (Bhvd): Degene die het dier houdt draagt er zorg voor dat een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en leeftijd geschikt voer krijgt toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier.

10. Transportverordening:

- a. Art 3 stelt dat het verboden is dieren te vervoeren op zodanige wijze dat het de dieren waarschijnlijk onnodig lijden berokkent.
- b. Art. 2, onder a, hoofdstuk 1, Bijlage 1: Alleen de dieren die geschikt zijn op eigen kracht pijnloos te bewegen of zonder hulp te lopen mogen worden vervoerd.
- c. Art. 1.8 a t/m f, hoofdstuk 111, bijlage 1: Het is verboden dieren te slaan of te schoppen, op een bijzonder gevoelig deel van het lichaam op zodanige wijze druk uit te oefenen dat het de dieren onnodig pijn of onnodig lijden berokkent; de dieren bij de poten, staart of vacht op te tillen of voort te trekken; opzettelijk dieren te hinderen die gedreven of geleid worden door een gedeelte waar doorstroming nodig is.
- d. Art. 1.10 en 1.11 hoofdstuk 111, Bijlage 1: Markten of verzamelplaatsen dienen, zo nodig, voorzieningen te verstrekken voor het aanbinden van dieren. Dieren die dit niet gewend zijn, mogen niet worden aangebonden. De dieren moeten toegang tot water hebben en de dieren moeten kunnen liggen.
- e. Art. 1.3 en art 1.6 hoofdstuk 111, Bijlage 1: tijdens de verplaatsing van het laden en lossen moet letsel en lijden worden voorkomen en opwinding en stress tot een minimum worden beperkt. Vloeren mogen niet glad zijn en er moet passende verlichting aanwezig zijn.

Daarnaast is het van belang er zorg voor te dragen dat gevaar voor mens en dier worden voorkomen.